

Cél: minden ízében

modern színház

Évadnyitó szeptember 25-én — Hétfőn társulati üléssel kezdődik a munka a Nemzeti Színházban — Kik jöttek és kik mentek?

A szabadtéri játékok befejeztével a színház, a színművészet barátainak figyelmébe ismét a színház felé fordul. Ez az érdeklődés azért is indokolt, mert hamarosan kezdődik a munka, az új színiévad a szegedi színházban is. Holnap, hétfőn tartják meg az ünnepélyes, évadnyitó társulati ülést, majd fokozatosan megkezdődnek az első bemutatók próbái. Mint Vaszó Viktor, a Szegedi Nemzeti Színház igazgatója közölte, az új színiévadot szeptember 25-én, pénteken kezdik meg a Danton halála előadásával.

Az új színiévaddal kapcsolatban munkatársunk néhány kérdéssel kereste fel a színház igazgatóját.

— Milyen elgondolások alapján állították össze az új műsört?

— Új műsorunkat annak jegyében állítottuk össze, hogy idén tovább haladhasunk a korszerű színház és színházteremtés útján. Ennek egyik feltétele kétségtelenül a bemutatók jó kiválasztása. Az operatársulat például olyan bemutatókkal bővíti repertoárját az idén, mint *Prokofjev* legsikeresebb műve, a *Három nancs szerelme*, mellyel a szerző a világhírnevet szerezte meg magának. A változatosra törekvés jegyében tűzzük műsorra *Donizetti* vígoperáját, a *Szerelmi bájitalt* és egy olasz nagyoperát, *Bellini Normá*-ját. Folytatjuk a hagyományt, miszerint egy balettestet is évről évre beiktatunk a műsorba. Ezúttal *három egyfelvonásos balettel* kapcsolunk össze egy előadás keretében.

— Az operetteket is a modernebb, vonzóbb előadások lehetősége szerint választottuk ki. Így műsorra kerül *Szilágyi-Somló Levendula* című nagyoperettje, *Jacobi* klasszikus műve, a *Leányvásár*. Zenés vígjátékok közül a bolgár *Petrov Amikor a rózsák táncra kelnek* című művét választottuk. Sikert remélünk a prózai bemutatókól is, nevezetesen *Hubay-Vas-Ránky Egy szerelm három éjszakája* című, Radnóti-fal kaposolatos, a második világháború utolsó évében játszódó játéka, amely Szeged felszabadulásának 20. évfordulójára egyik meglepetésünk lesz; *G. B. Shaw Tanner John házassága* című vígjátékától (mely *Ember és felsőbbrendű ember* címen ismertebb és Don Juan kései utódját állítja színpadra) és *Arthur Miller* drámájától, a *Bűnbeszéd után*-tól. Ezeket kívül is friss színt jelent majd az új évadban *J. Sarc* szovjet szerző mesejátéka, *A sárkány és egy tervezett új magyar drámai bemutató*.

— Remélhető-e, hogy az új évadban a színház prózával együtt a színház prózával együtt a bemutatói is főzárkóznak a közönség által is kívánt modernebb játéktípusokhoz?

— Az a törekvésünk, hogy minden műfajban kiegyenlítetté váljék a színvonal, hogy a kezdeményező-készség egyformán jellemezze az operai tagozatot, a prózai együttest, az operettet és a balettet, Vagyis a maga műfajában a színház minden tagozata a lehető maximálisan nyújtsa. Éveken keresztül legtöbb vita a prózai tagozat körül gyűzött. Ez természetesen is egyrészt, hiszen a drámák társadalmi mondanivalója közvetlenebbül jut el nézőkhöz és színészhöz, mint az operáé vagy az ilyen szempontból igénytelenebb operetté és zenés vígjátéké. A vitának azonban magában a színházban rejlik okai is voltak. Ezeket szeretnénk a magunk részéről az új évadban pozitívabb irányba terelni. Ebben a törekvésünkben sokat várunk a színház új prózai rendezőjétől, a Petőfi Szín-

háztól hozzánk szerződött *Bozóki Istvántól*.

— Kikkel erősítette művészi gárdáját a színház a nyári szünetben és kik lépnek ki?

— Az említett *Bozóki István* főrendezőn kívül *Szász Károly* dramaturgrendezővel, *Angyal Mária* és *Sándor János* rendezőkkel erősödött a rendezői gárda. Művészek közül hozzánk szerződött *Mádi Szabó Gábor*, *Barta Mária*, *Demjén Gyöngyvér*, *Falvai Klára*, *Csáki Magda*, *Horesnyi László*, *Kiss Gábor*, *Sárosi Rezső*, *M. Szabó Sándor*, *Tordai Teri*, aki most végezte a főiskolát és *Sárosy György*.

— Más színházhoz szerződött társulatunktól *Földy Teri*, *Kárpáthy Zoltán* és *Várdy Szabolcs*, a rendezőgárdából *Friss Péter*, *Hegedűs László* és *Nagy György*. Mint nyugdíjasoktól köszöntünk el *Kiss Ferenc*től és *Károlyi Istvántól*.

Száz tonna hídroncs a parton

Megszaporodtak a hajók, uszályok a háború során a fasiszták által felrobbantott vasúti híd tövében. Hangos szó hallatszik nap mint nap a környéken. Vezényszavak, utasítások. Rövid szagotot tárgyalások, s a búvár pár perc múlva víz alá merül.

Megkezdődtek a roncsfelderítés után a kiemelési munkák. — 1965 decemberére kell befejezni a folyóba süllyedt híd maradványainak kiszéledését, a folyammeder felszabadítását — mondja *Éles István* első osztályú búvár. — De azért szeretnénk egy-két hónapot lecsipni a határidőből. Vár még ránk máshol is munka.

— A felderítéskor nem tudták pontosan meghatározni, mennyi idő alatt készülnék el? — Akkor csak a felső részeket tudtuk átkutatni. Azt, hogy mi van a roncsokra húsz éve rakódó iszap alatt, azt csak a kiemeléskor tudjuk meg.

— Mennyi roncsot szedtek már ki eddig?

— Körülbelül 100 tonnát. A híd egy övrésze, egy tartószekrénydarab, vasmacskák és kisebb roncsdarab hever már a parton. A tiztonnás úszódaru arrébb mozdul, a kötelek leeresztik a folyómederbe. Leszáll a búvár is. Telefonon adja a darusnak és a kiszolgáló személyzetnek az utasításokat.

— Kicsit jobbra... kötele... a tömlőt húzzátok fel.

Kijön a felszínre. Csak a sisakot veti le, hátha kioldódik a kötél, s újra le kell merülnie.

Megfeszül a tiztonnás daru. Egy kicsit előrebillen, s lassan a magasba emel egy újabb roncsdarabot. Egy acéldegrelyét tolnak a hatalmas lengő acélszörny alá. Abban helyezik el óvatosan a roncsot. Az iszap visszalöccsen a vízbe.

— Nem mindig ilyen könnyen megy a kiemelés — mosolyodik el *Kiss Gyula* búvármester. Például az »Előre« kötőt is átfakítottuk daruknak. Negyven tonna emelősüllyel sem tudtuk kihozni a helyéből azt a darabot.

— S az ilyen nagy roncsokat hogyan távolítják el?

— Robbantással. Jövő hét elején a kisebb roncsokat elkezdjük, de az igazi nagy munkával október közepéig várunk, mert különben hat kilométeres körzetben ki kellene üríteni a Tiszát. S nyáron a víz az üdülőké. Nekünk akad addig is bőven munkánk. Hamarosan

A Vukica Mitrovity együttes Szőregen



A műsor egyik legsikeresebb száma a makedon tánc

A magyar népzenei kutatás nemzetközi sikere

A Magyar Tudományos Akadémia Roosevelt téri palotájában néhány nap óta megbeszélések, viták, művészi programok követik egymást: a Nemzetközi Népzenei Tanács konferenciája végzi munkáját. Harminc országból csaknem kétszáz küldött érkezett Budapestre. Munkájukról, a konferencia eredményeiről dr. Vikár László kandidátus, zenetudós tájékoztat:

— A Nemzetközi Népzenei Tanács budapesti konferenciája napirendjén két téma szerepel. Az egyik a népzene és műzene viszonya, a másik a zenei rendszerezés problémája. Előbbiről Szabolcsi Bence akadémikus előadása hangzott el, amely összefoglalása volt több évtizedes kutatásainak. Szabolcsi professzor áttekintést adott külföldi vendégeinknek a XX. század magyar zenei életéről, népzene és műzene Magyarországon kialakult sa-

jtatos kapcsolatáról. Ennek lényege az, hogy nálunk a műzene a századfordulótól autentikus népi hatásoktól függetlenül fejlődött, a XX. század klasszikus magyar zenéje — Bartók és Kodály életműve — pedig csak népi forrásokból merített, a folkloort nemestette magasrendű művészetté.

A kibernetika

— A konferencia második főtémája: a zenei rendszerezés. A szorgos gyűjtőmunka nyomán világszerte tízsöt százezer dallamot tartanak nyilván. Ennek rendszerezése hagyományos eszközökkel már nem elképzelhető. Segítségére siet világszertől tudósainknak a kibernetika. Hazánkban a gépi osztályozás és rendszerezés kísérletét szép eredményeket hoztak. Erről számolt be Járdányi Pál, a Magyar Tudományos Akadémia népzenei kutató csoportjának osztályvezetője. Hozzászólt a kérdéshez többek között prof. Willard Rhodes, az USA-beli Columbia-egyetem tanára, a Nemzetközi Népzenei Tanács alelnöke, prof. Samuel Baud-Bowly, a genfi konzervatórium igazgatója, prof. Raina Katarova bolgár zenetudós, Bartók Béla egykori munkatársa, és dr. Erich Stockmann, a Német Demokratikus Köztársaság tudományos akadémiaja néprajzi intézetének munkatársa. A nemzetközi eszmecsere tanúsága szerint eredményeink a zenei rendszerezésben igen jelentősek, munkánk színvonala e téren is eléri a világszínvonalat.

Szoklői siratódalok

A konferencia természetesen jó alkalom, hogy a világ

Az Alföldön is szépen fizet a komló

A sör „örének” is nevezik a komlót, mert a népszerű ital előállóképességét, tartósságát azáltal szabályozzák, hogy mennyi komlót tesznek bele. Egy hektoliterhez általában tizenöt dekát szárított termést használnak fel, az egy évig is elálló dugaszolt sörökhöz pedig húsz dekát. Csongrád megyében négy

minden részéből érkezett szakemberekkel megismeressük a magyar népzenei gyűjtés- és feldolgozás eredményeit. Minden küldöttnek csomagot ajándékoztunk, amelyben a Bartók Béla kéziratait, az akadémia népzenei kutató csoportjának tevékenységét s a Bartók-archívum munkásságát ismertető kiadvány mellett ez alkalomra készült hangmez is volt. Ez a lemez a legszébb magyar énekes és hangszeres népművészeket és csoportokat.

A Nemzetközi Népzenei Tanács nagysikerű budapesti konferenciája kedd délelőtt érkezik a záróüléshez. Addig még gazdag program várja a vendégeket. Vasárnap Kodály Zoltán szülővárosába, Kecskemétre látogatnak, Kecskemét közelében, a Helvéciai Állami Gazdaságban a kecskeméti városi tanács díszbútorát ad a konferencia tiszteletére. Hétfőn este Ilku Pál művelődésügyi miniszter ad fogadást a Gundel étteremben. A hivatalos program előtt pedig tovább folytatják munkájukat a különböző szakcsoportok, amelyek érdekes bemutatókat is tartanak. Az eddigi bemutatók közül kiemelkedett Vasil Hadzimanov gyűjtése. A macedón tudós a szoklői földreggés másnapján rögzítette magnetofonszalagra népe ősi siratódallamait. Mrs. Roxane McCollister New York-i kutató szudáni felvételeiből adott ízelítőt. A konferencia munkájában résztvevő tudósok kíváncsi- an várják: milyen meglepetéseket tartogatnak még számukra a közös munka és barátkozás hátralevő napjai.

A MÁV kis forgalmú vonalainak sorsa

Évekkel ezelőtt kezdte meg vizsgálatait a Vasúti Tudományos Kutatóintézet — az Útügyi és az Autóközlekedési Tudományos Kutatóintézetrel együtt — hogy megállapítsa, érdemes-e továbbra is fenntartani a forgalmat a MÁV-nak olyan vonalain, amelyeket a közúti közlekedés fejlődése, vagy valamely egyéb tényező látszólag lassú sorvadásra ítél.

Ilyen vizsgálatot annak idején a MÁV 80 különböző vonalán láttak indokoltnak. Azóta azonban a több ízben megismételt adatgyűjtések arra mutattak, hogy e vonaloknak egy része — mintha csak megérezte volna, hogy ezen múlik a fennmaradása — ma már jóval nagyobb

forgalmat bonyolít le, mint annak idején. Így a vizsgálandó vonalak számát most 50-re csökkentették.

A munka jól halad. Tizzenkilenc vonal részletes vizsgálatával máris teljes egészében elkészültek és ezenkívül a vasúti önköltségek alakulására vonatkozó adatgyűjtést még további 10 vonalon befejezték. Eddigi vizsgálataik eredményeképpen 11 vonalon javasolták a forgalom teljes vagy részleges áttérítését a közútra, több vonalon pedig a Diesel-vontatás bevezetését szabták meg a vasúti forgalom fenntartásának feltételül. Javaslataik közül hetet a MÁV már meg is valósított, (MTI)